

معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت کار در گفت‌وگو با آتیه‌نو اعلام کرد

تعیین اولویت‌های فرهنگی و ورزشی کارگران

ارتقای فرهنگ کار، رشد شاخص‌های سلامت و کاهش آسیب‌های اجتماعی از مهمترین اولویت‌های سند راهبردی است

احسان احمدی

روزنامهنگار

گفت‌وگو
اهمیت مباحث مربوط به حوزه فرهنگی و ورزشی برای جامعه کارگری و میزان اثرگذاری آن بر روند تولید و ارائه خدمات نیروی کار، سبب تدوین سند راهبردی فرهنگی و ورزشی توسط معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی شده است. ارتقاء فرهنگ کار، رشد شاخص‌های ورزشی جامعه کارگری، ارتقاء سلامت نیروی کار، کاهش آسیب‌های اجتماعی جامعه کار و تولید و رشد خدمات اجتماعی شاغلان از مهمترین اولویت‌های راهبردی این سند است که محمد چکشیان در گفت‌وگو با آتیه‌نو به آن‌ها اشاره کرد.

معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به اینکه مسائل اساسی و اولویت‌های مرتبط با حوزه‌های فرهنگی و ورزشی جامعه کارگری توسط این وزارتخانه تدوین شده، گفت: «این اقدام با مشارکت نهادهای سازمان‌های تابعه و صاحب‌نظران استانی انجام شده، به این ترتیب که ۴۰ مسأله اساسی تدوین و ۱۴ مورد اولویت‌دار در قالب سند راهبردی حوزه فعالیت کار و تولید مشخص شده است.» چکشیان با بیان اینکه تدوین مسائل و اولویت‌های اساسی ورزشی و فرهنگی مرتبط با نیروی کار با حضور ۱۲۰ نفر از تصمیم‌سازان فضای کسب‌وکار انجام شده، افزود: «با استناد به این مجموعه بررسی‌ها، حدود ۳۰ اولویت مهم مشخص و به عنوان الزام‌رسیدگی این حوزه مورد تأیید قرار گرفت.»

۶ هدف و ۱۹ راهبرد

او افزود: «بر اساس اولویت‌های تعیین شده، شش هدف و ۱۹ راهبرد اثربخش در رسیدگی به مشکلات و چالش‌های جامعه کار و تولید در نظر گرفته شد.» چکشیان با تأکید بر اینکه اکنون اقدامات جاری و هدفگذاری مرتبط فضای اشتغال و تولید بر اساس سند راهبردی اقدامات و سیاستگذاری‌های کار و تولید در حال انجام است، گفت: «حوزه فرهنگی و ورزشی برای اولین بار در وزارت کار، مأموریتی شفاف در امر رسیدگی به مسائل

کارگران را دنبال می‌کند.» او با اشاره به اینکه اقدامات پیش‌بینی شده در حوزه فرهنگی و ورزشی کارگران، ذیل این سند خواهد بود، افزود: «مسیر آینده سیاستگذاری‌ها، تعیین اهداف و برنامه‌های این بخش در چارچوب سند مذکور آماده می‌شود.» معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر کار در ارتباط با زمان صرف شده برای احصاء مباحث فرهنگی و ورزشی مرتبط

بادر نظر گرفتن تمامی مسائل مرتبط برای تدوین نهایی سند راهبردی فرهنگی و ورزشی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی حدود شش ماه کار کارشناسی توسط گروه‌های صاحب‌نظر انجام شده است

با کارگران توضیح داد: «با در نظر گرفتن تمامی مسائل مرتبط برای تدوین نهایی سند راهبردی فرهنگی و ورزشی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی حدود شش ماه کار کارشناسی توسط گروه‌های صاحب‌نظر انجام شده است.»

تحول در ورزش کارگری

چکشیان ادامه داد: «تحول در مدیریت مجموعه‌های

این بخش با تکیه بر واقعیات میدانی فضای کسب‌وکار و فعالیت نیروی کار شاغل در حوزه کارگری شکل گرفته است.» چکشیان گفت: «بخش‌های مربوط به فرهنگ عمومی، فرهنگ کار، آسیب‌های اجتماعی، خدمات اجتماعی و ورزش کارگری، تشکیل‌دهنده اولویت‌های راهبردی و عملیاتی فضای کسب‌وکار و شاغلان کارگری محسوب می‌شوند.»

او در ادامه با اشاره به اینکه سند راهبردی احصاء شده از اولویت‌های فضای کارگری، آماده‌سازی و به استناد آن‌ها ابلاغ شده، افزود: «تمام اقدامات و سیاستگذاری‌های حوزه فرهنگ و ورزش کارگری بر اساس نظام مسائل و سند راهبردی خواهد بود.»

چکشیان گفت: «اقدامات گسترده بر این مبنا، نیازمند تأمین منابع و نیروی انسانی است. به همین سبب نیروی کار فعال در ادارات استانی باید تقویت شود که این مهم را از سازمان اداری و استعلامی پیگیری کردیم.»

او در ادامه به پیگیری مسأله تأمین منابع لازم برای عملیاتی کردن سند راهبردی از طریق سازمان برنامه و بودجه اشاره کرد و افزود: «در این مجموعه اقدامات و فعالیت‌ها به مسأله مهم و تأثیرگذار مسئولیت اجتماعی توجه ویژه شده است.»

اصلاح فرایندهای ساختاری

چکشیان در ارتباط با اصلاحات ساختاری مورد نیاز در بررسی اولویت‌ها و اجرای راهبردهای حوزه کارگری در بخش‌های ورزشی و فرهنگی تصریح کرد: «تأمین منابع مادی، انسانی و ساختاری متناظر با حرکت ایجاد شده در حوزه فرهنگی و ورزشی جامعه کار و تولید را در دستور کار داریم.»

او با تأکید بر الزام بررسی فرایندهای اصلاحات ساختاری در حوزه‌های ورزشی و فرهنگی جامعه کار و تولید، گفت: «بازار مادی، انسانی و منابع و اقدامات مربوط به این حوزه، دستیابی به راهبردهای اشاره شده را تسهیل خواهند کرد.»

او افزود: «در واقع شش موضوع یا راهبرد اساسی انتخاب شده، رفع مشکلات و چالش‌های اولویت‌دار نیروی کار در بخش‌های فرهنگی و ورزشی را بر عهده دارد.»

بررسی ابعاد طرح کارورزی دانش‌آموختگان

از ابتدای اجرای این طرح تا کنون ۶۶ هزار و ۱۷۵ نفر از واجدان شرایط، استخدام شده‌اند

دانش‌آموختگان و کارجویان جامعه هدف قرار داده است. تربیت دانش‌آموختگان ماهر و تأمین نیروی کار از اهداف عمده طرح مذکور محسوب می‌شوند. در این مطلب قصد داریم تا به میزان اثربخشی کارورزی فارغ‌التحصیلان بر توسعه مهارت، نقش اجرای طرح در ایجاد تعادل عرضه و تقاضای نیروی کار و آخرین داده‌های آماری طرح بپردازیم.

کارجویان و با استناد به داده‌های غیررسمی وجود حدود ۴ میلیون نفر بیکار، کارفرمایان با تناقض کمبود نیروی کار ماهر مواجه هستند. رفع چالش موجود در حوزه اشتغال و تأمین نیروی کار مورد نیاز کارفرمایان، حل بخشی از معضل بیکاری؛ به‌ویژه برای دانش‌آموختگان و ارتقاء همزمان سطح مهارت و بهره‌وری

ثبت‌نام کرده‌اند که تعداد ۶۶ هزار و ۱۷۵ نفر از واجدان شرایط، استخدام شده‌اند. این داده‌های آماری حاکی است از آغاز اجرای این طرح، بیش از ۵۰ درصد افراد واجد شرایط ثبت‌نام شده مشغول به کار شده و از این طریق کاهش بیکاری و رشد اشتغالزایی محقق شده است.

تاکنون ۲۱ هزار و ۸۱۵ کارفرمایان در کارگاه‌ها با استقبال از طرح مذکور، اجرای کارورزی و استخدام نیروی کار دانش‌آموخته را انجام داده‌اند. همچنین حدود ۱۲ هزار واحد کارگاهی نیز از معافیت بیمه‌ای این طرح بهره‌مند شده‌اند.

مزایای کارورزی

طرح کارورزی با سیاستگذاری در ارتقاء مهارت و ایجاد بسترهای اشتغال دانش‌آموختگان، کاهش شکاف بین آموخته‌های دانشگاهی و مهارت‌های مورد نیاز بازار کار هدف گرفته است. مزایای پرشمار طرح کارورزی در حوزه‌های مهارت‌افزایی، پیوند ارتباطی دانش و مهارت، تضمین اشتغال پایدار، ایجاد روند کاهش بیکاری و رشد نرخ اشتغال و تأمین نیروی کار ماهر، دلایل کافی برای استمرار اجرای طرح را در اختیار تصمیم‌سازان قرار می‌دهد. فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و واحدهای اقتصادی جهت بهره‌مندی از مزیت‌های دوره کارورزی و معافیت بیمه‌ای می‌توانند به سامانه کارورزی وزارت کار به نشانی (karvarzi.mcls.gov.ir) مراجعه و ثبت‌نام کنند.

اشتغال ۶۶ هزار کارورز

بر اساس جدیدترین داده‌های مرکز آمار و اطلاعات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، از ابتدای اجرای طرح کارورزی تا نیمه بهمن ماه سال ۱۴۰۱ بیش از ۱۵۷ هزار نفر در این طرح

گزارش
طرح کارورزی دانش‌آموختگان با هدف ارتقاء مهارت نیروی کار تحصیلمکرده برای ورود به بازار کار، انتقال تجربیات مهارتی در محیط کار واقعی، ایجاد انگیزه اشتغال در فارغ‌التحصیلان و تأمین نیروی کار برای کارفرمایان، به صورت آزمایشی از سال ۱۳۹۴ آغاز شد. اجرای طرح کارورزی، فرصتی مناسب برای رشد مهارت‌های تخصصی مرتبط با رشته دانشگاهی و نیاز بازار کار در اختیار جمعیت چند میلیونی

انتقال مهارت و تربیت‌کننده نیروی کار ماهر مانند کارورزی با به‌روزرسانی تخصص فنی فارغ‌التحصیلان، زمینه‌اشتغال پایدار را برای این بخش از کارجویان فراهم می‌کند. به این ترتیب، با بهره‌گیری از چنین طرح‌هایی، افراد برای دستیابی به اشتغال پایدار و ایجاد پیوند بین تجربه کاری و تحصیلات دانشگاهی، مهارت‌آموزی را در محیط کار واقعی تجربه می‌کنند.

تازه‌ترین داده‌های سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای حاکی است حدود ۴۰ درصد متقاضیان دوره‌های مهارت‌آموزی را دانش‌آموختگان دانشگاهی تشکیل می‌دهند

تازه‌ترین داده‌های سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای حاکی است حدود ۴۰ درصد متقاضیان دوره‌های مهارت‌آموزی را دانش‌آموختگان دانشگاهی تشکیل می‌دهند که بخش عمده‌ای از این افراد موفق به یافتن شغل مناسب پس از کسب مهارت می‌شوند. بر اساس اهداف طراحی شده طرح کارورزی، حدود ۷۰ درصد کارورزان پس از پایان دوره در همان بنگاه محل انجام طرح، مشغول به کار شده‌اند.

کارفرمایان به دنبال جذب ماهران

با وجود آمار رسمی بیش از ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفری

قانون کاروروند معمول مذاکرات مزدی در سال‌های گذشته، نرخ تورم و سبب معیشت خانوار کارگری را مبنای اصلی مذاکرات مزدی و تعیین حداقل دستمزد جامعه کارگران قرار داده است.

اثرگذاری رقم سبب معیشت خانوار کارگری بر تعیین دستمزد نیروی کار و تأمین معیشت یک‌ساله آینده آنها تا جایی است که بدون خروجی رقم این سبب، تصمیم‌گیری مزدی امکان‌پذیر نیست.

سبب معیشت کارگری به عنوان شاخص تعیین مزد، مجموعه‌ای از کالاها و خدمات ضروری یک خانوار شامل هزینه‌های خوراک، بهداشت، پوشاک، کالاها و خدمات ضروری دیگر غیر از هزینه مسکن است. این سبب در واقع برآورد مرکز آمار از متوسط هزینه و درآمد خانوارهاست که هزینه‌های سال جدید را میناقرا می‌دهد.

در ماده (۴۱) قانون کار علاوه بر استناد به نرخ تورم اعلامی مرکز آمار برای تعیین دستمزد، شاخص سبب هزینه معیشت خانوار کارگری مورد تأکید قرار گرفته است. به عبارتی، در تعیین دستمزد، بند دوم این ماده قانونی با همان محاسبات سبب معیشت بر بنیادول یا نرخ تورم رسمی، اولویت دارد.

با توجه به نوسان تورمی سال‌های اخیر و پیش‌بینی روند تغییرات این نرخ در سال آتی توسط کارشناسان اقتصادی، رقم سبب معیشت کارگران در تحولات حوزه دستمزد بیش از پیش اثرگذار خواهد بود.

اما آنچه اهمیت دارد، تأثیر تورم بر سبب معیشت است که اثرگذاری مداوم آن، نرخ این سبب را افزایش می‌دهد. در واقع کارشناسان حوزه کسب‌وکار و تولید، این نرخ را مبنای تعیین حداقل دستمزد می‌دانند.

با توجه به میزان میانگین درآمد پایین جامعه هدف سبب معیشت، در این سبب موضوع حداقل‌ها و تورم وارده بر آنها اهمیت بیشتری دارد و به همین دلیل باید اطلاعات دقیقی در ارتباط با قیمت اقلام از جمله خوراک، مسکن، آموزش و بهداشت برای تعیین رقم سبب در دسترس باشد.

روش کار محاسبه سبب معیشت اینگونه است که ابتدا نیازهای خوراکی فرد بر اساس جدول نرمال شده انستیتو تغذیه به عنوان مرجع علمی تعیین شود. در واقع با استفاده از مبلغ سبب خوراکی‌ها منطبق بر واقعیات بازار، امکان استخراج رقم سبب معیشت بر اساس روند محاسباتی وجود خواهد داشت. طبق قانون، بررسی شاخص‌ها و تعیین سبب معیشت خانوار کارگری توسط کمیته دستمزد، ذیل شورایعالی کار، متشکل از نمایندگان هر گروه‌های کارگری، کارفرمایی و دولت صورت می‌گیرد. به روال معمول و قانونی، پس از محاسبات سبب معیشت در این کمیته، نتیجه به شورایعالی کار ارجاع و این شورای سه‌جانبه، متولی تعیین مزد کارگران خواهد بود.

کمیته دستمزد در ماه‌های پایانی سال در جلساتی با حضور نمایندگان شرکای اجتماعی حوزه کار شاخص‌های مزدی، رقم سبب معیشت و دیگر مسائل پیرامون حقوق کارگران را بررسی و نتایج را جهت تصمیم‌گیری دستمزد سال آتی به شورایعالی کار ارجاع می‌دهد.

سال ۱۴۰۰ هزینه سبب معیشت و شورایعالی کار کارگری در کمیته دستمزد و شورایعالی کار ۸ میلیون و ۹۷۹ هزار تومان تعیین و در محاسبات

این سبب، سهم مواد خوراکی، ۳۶۶ درصد و سهم اقلام غیر خوراکی، ۶۴۴ درصد در نظر گرفته شد. اما حتی با احتساب رقم حدود ۹ میلیون تومانی سبب معیشت در سال گذشته، حداقل دستمزد سال ۱۴۰۱ به میزان ماهانه ۴ میلیون و ۱۷۹ هزار و ۷۵۰ تومان و با توجه به مزایا حدود ۵ میلیون و ۶۸۰ هزار تومان تعیین و در نظر گرفته شد. با این اوصاف، با توجه به مستندات مبتنی بر بازار در سبب معیشت خانوار کارگری، مسأله اساسی تعیین دستمزد کارگران برای کاهش فاصله مزد و رقم سبب، توجه همزمان به نرخ تورم اعلامی مرکز آمار و خروجی سبب معیشت در تصمیمات مزدی شورایعالی کار است.